

**Röðu
forseta Íslands
Guðna Th. Jóhannessonar
til miðmála Klaksvíkar Býráðs
Föroyum
18. mai 2017**

Borgarstjóri Klaksvíkar,
býráðslimir,
lögmaður,
aðrir góðir gestir.

Tað er okkum hjúnum ein stór gleði at vitja Klaksvík á fyrsta sinni og síggja tann stað, eg havi hoyrt so nógv gott um. Mangir íslendingar hava verið í Klaksvík gjögnum tíðina sum ferðafólk, arbeiðsfólk ella sjómenn, og Klaksvík er fleiri ferðir nevnd í verkum eftir íslenskar rithövdunar. Nevnast kunnu navnarnir, Einar Már Guðmundsson og Einar Kárason.

Eg takki eisini fyri høvið, sum eg fekk fyrr í dag, til at kunna meg um kommununa, hitta fólk, vitja fyrítøkur og síggja Kristjanskirkju og tey listaverk, sum hana prýða. Tað svitast ikki, at her er kraftmikið samfelag við góðum samanhaldi og vilja til at styrkja fyrirteytirnar fyri vinnuvirksemi og at böta borgarans kor.

Eg segði, at Klaksvík var nevnd í verkum eftir íslenskar rithövdunar. Eg má nevna, at skaldið Hannes Hafstein, fyrsti forsætisráðharri Íslands, lat prenta stutta yrking í 1883, sum ber heitið “Í Klaksvík”, har hann setur orð á, hvussu átøka honum tykir Klaksvík vera heimbygd síni.: „Fjallgirða fagra Vík, / fósturlands stöðvum lík, vorsólin veki þig, vorblómin þeki þig!“ Yrkingin sigur okkum, hvussu væl honum dámdi fólkíð í Klaksvík, og var hann bara 21 ella 22 ára gamal, tá ið yrkingin stóð at lesa í einum dagblaði. Helst hevur hann verið á ferð til ella úr Keypmannhavn, har hann las lærdan lestur. Tá ið hann kom til Klaksvíkar, hevur honum óivað runnið týður til Íslands.

Klaksvík hevur leingi verið atkomustaður hjá íslendingum. Í ferðaætlanini hjá millumlandaskipum um aldaskiftið 1900, sæst at tey á leið síni til Íslands

lögdu at í Trongisvági, Tórshavn og Klaksvík, og í eini ferðafrágreiðing frá 1902 stendur, at teir tóku rogn og lýsi í Klaksvík.

Áhugavert er at lesa fyrstu numrini av Norðlýsinum, sum kom út fyrstu ferð 16. apríl 1915 her á staðnum, og var tað ein tilvitað roynd at fara undir blaðútgávu uttan fyri Tórshavn. Blaðið gevur innlit í tey mál, sum uppi vóru í tíðini millum klaksvíkingar, tíðliga undir fyrra heimsbardaga.

Fyrsta tíðindagreinin snýr seg um stórstríðið og byrjar við hesum orðum: „Aldrig i Historien har man hørt Tale om et saa grusomt og infernalt Menneskeslagteri, som den nuværende Verdenskrig har ført med sig.“ Greinin er skrivað á donskum, tí at prentsmiðjan eigur ikki föroyskar stavir, men Símun P. Zachariasen, blaðstjóri, lovar at loysa tann trupulleikan. Greinskrivarin viðger spurningin, hvørjar avleiðingar tað fór at fáa fyri Føroyar, um Danmörk varð drigin upp í kríggið.

Hövuðgreinin í öðrum blaði er um danskar misfatanir av Føroyum, „at de Danskes Forestillinger om Færøerne og færøske Forhold har været meget vage og forvrængede“, og hetta roynir greinskrivarin at böta um. Kann vera, at fleiri tílíkar greinir skuldu verðið skrivaðar til at avgreiða málið.

Har stendur eisini at lesa um frítíðarítriv, „Fritidsbeskæftigelse“, og geva inngangsorðini okkum eina góða mynd av, hvussu hart lívið var tá:

At de fleste Færinger om Sommeren kæmper saa haardt i Kampen for Tilværelsen, at der ikke bliver megen Tid tilovers til að dyrke andre Interesser end dem, der hører til Dagliglivets ensformige Stræben, kender de fleste af Erfaring. Sommertiden er optaget af Fiskeri, Tørv- og Markarbejde, og hvert Öjeblik maa benyttes hvis Udbyttet kan blive nogenlunde tilfredsstillende.

Men de mørke Nætters Tid kommer med Storme, Regnslud og Frostvejr, saa man for en stor Del er nødsaget til at holde sig inden Døre.

Greinskrivarin eggjar ungdóminum til at nýta tíðina væl og lesa bökur um veturin, nú „kvöldseta“, sum vit íslendingar kenna væl til og nevna „kvöldvökur“, eru mestsum burturdottin.

At enda skal eg nevna, at tað vísir nakað um sterku bondini millum föroyinga og íslendinga, at fyrsta tíðindamyndin, sum prentað er í Norðlýsinum, er tekning av nýggja forsætisráðharra Íslands, Einari Arnórssyni, lögröðiprofessara. Greinin snýr seg um íslenska fíggjarlógaruppskotið, „Det islandske Finanslovsforslag“, og er tað merkisvert, tí blaðið var bara fyra síður í lítlum broti.

Jú, víst er mangt broytt tey stívliga hundrað árinu, liðin eru, síðan hetta stóð at lesa í Norðlýsinum. Í dag er Klaksvík ein blómandi býur, vinnulívið er sterkt og ætlanirnar stórar. Sambandið við umheimin er vorðið heldur frægari, enn tá ið skip hjá Sameinaða danska guvuskipafelagnum kom higar nakrar vikur síðan seinast og tók 118 tunnur av rognum. Tá var farmaflutningur enn á frumstigi, eins væl og fjölmiðlan.

Men eg fegnist um, at bondini millum Klaksvíkar og Íslands er eins sterk, og tey hava verið alla farnu öld, og í tí anda biði eg tykkum, sum her eru hjástödd, reisast og lyfta glösinu til heiðurs fyri vinalagi okkara og borgarum Klaksvíkar.